

ВІДТВОРЮВАЛЬНІ ЯКОСТІ ЯРОК АСКАНІЙСЬКОЇ ТОНКОРУНОЇ ПОРОДИ РОЗПОДІЛЕНИХ ЗА ІНТЕНСИВНІСТЮ ФОРМУВАННЯ

Д.В.КОВАЛЬОВ – асистент

Багаторічні економічні дослідження виразно показують, що високі відтворювальні якості тварин – головна умова рентабельності виробництва.

Невелика різниця у співвідношенні багатоплідних маток та маток з одинаками в стаді можуть привести до значної зміни величини чистого прибутку. У тому випадку, коли в наявній на фермі породи досягнута межа генетичного потенціалу, а подальше підвищення плодючості бажане, то вводять більш плодючу породу, використовують внутрішньопорідну селекцію або проводить штучний контроль плодючості шляхом використання екзогенних гонадотропінів. Та на сьогоднішній день в умовах виробництва нерационально використовують по-потенційну багатоплідність овець. У тварин асканійської тонкоруної породи вона перевершує 218%, тоді як фактична багатоплідність складає 150-170%, а діловий вихід ягнят у більшості господарств не перевищує 100%. Для підвищення багатоплідності необхідно більш широко та ефективно використовувати спрямовану селекцію, господарчі фактори та фізіологічні особливості овець.

Одним з таких засобів є непрямий відбір за плодючістю. Передумовою для проведення цього відбору є низька у спадкованість ознак, за якою ведеться відбір та висока генетична кореляція між обома показниками. Ступінь зарослості морди вовною, кількість складок шкіри на шиї та тулобі, жива маса є тими трьома показниками, котрі привертають увагу в зв'язку з плодючістю.

В останній час у свинарстві успішно використовується методика відбору молодняку свиней за інтенсивністю формування, котру рекомендував Ю.К. Свечин. Дані свідчать про суттєвий вплив інтенсивності формоутворюючих процесів на мінливість багатоплідності маток.

У своїх дослідженнях на ярках асканійської тонкоруної породи ми також використовували цю методику. Визначили коефіцієнти зниження відносної швидкості росту від народження до відбитку та від відбитку до 8-місячного віку. За результатами досліджень сформували ремонтних маток: з повільними темпами формування (М), помірними (М^o) та швидкими (М⁺). Подалі вивчали їх продуктивні та відтворювальні якості.

Таблиця 1 – Відтворювальні здібності ярок за різними класами розподілу

Показники	Класи розподілу		
	M ⁻	M ⁰	M ⁺
1. Брало участь у штучному заплідненні ярок	18	20	12
2. Об'ягнулося від першого штучного запліднення	5	13	9
3. Об'ягнулося від другого штучного запліднення	12	7	2
4. Отримано ягнят, голів	21	25	15
5. Абортів та мертвонароджених, голів	2	—	1
6. Запліднення за цикл штучного запліднення, %	27,8	65,0	75,0
7. Кількість багатоплідних ярок, голів	4	5	4
%	22,2	25	33,3

Дані таблиці свідчать, що репродуктивні якості ярок усіх класів розподілу були доволі високими. Народження ягнят у розрахунку на 100 об'ягнувшись маток за класами розподілу коливалося в межах 122,2-133,3. Однак кращі результати отримані від маток M⁺ понад 11,1-8,3 ягнят більше, ніж від маток M⁻ та посереднього класів відповідно. Матки класу плюс-варіант (M⁺) мали також 1 більш високе запліднення за 1 цикл штучного запліднення. Цей показник у них був вище на 10%, ніж у модальному класі та на 47,2%, ніж у класі M⁻. Також слід відзначити, що мертвонароджених ягнят від маток модального класу не отримано.

Таблиця 2 – Збереження піддослідного молодняка, %

№ п/п	Показники	Класи розподілу		
		M ⁻	M ⁰	M ⁺
1.	Запліднення	94,4	100	91,7
2.	Яловість	5,6	-	8,3
3.	Відхід молодняка за період ягніння	9,5	-	6,7
4.	Відхід ягнят від народження до відбиття	10,5	4,0	7,1
5.	Збереженість до відбиття в т.ч. баранчиків	72,7	92,9	83,3
	ярочок	90,0	100	88,9

Гарне виживання та особливо збереження мали ягнята, що були отримані від маток модального класу (M⁰).

Збереження молодняка, отриманого від маток (M⁰), була вища на 9,3%, ніж у молоді від маток (M⁺), та на 15% вища, ніж у маток (M⁻). Висока кількість мертвонароджених ягнят та більш низька збереженість молодняка у цьому класі (M⁻) пояснюється тим, що ягнята народжувалися досить великими. Тварини цієї групи ще не досить сформувалися і тому злучати їх необхідно у більш пізньому віці.

Ярок класу плюс-варіант необхідно злучати навпаки у більш ранньому віці, тому що їх формування вже закінчилося і організм почав накопичення жирової тканини, що має негативний вплив на репродуктивні якості. Про це наявне свідчить більш високий у цій групі показник яловості.

Таким чином, проведені дослідження свідчать, що в умовах промислової технології з традиційними термінами запліднення в 18 місяців кращий результат мають ярки модального класу.

УДК 636.4.082

ВИКОРИСТАННЯ ПАРАМЕТРІВ ІНТЕНСИВНОСТІ РОСТУ РЕМОНТНОГО МОЛОДНЯКА СВИНЕЙ ДЛЯ ПРОГНОЗУВАННЯ ЖИВОЇ МАСИ ПРИ ВІДГОДІВЛІ

В.О.ПОЛЯКОВА – к.с.-г.н.

В останні роки інтенсивно розвиваються питання оцінки типологічних особливостей тварин різних порід, ліній, групових генотипів в зв'язку з їх напрямком і рівнем продуктивності. Поряд з цим розробляється новий напрямок, який передбачає вивчення інтенсивності формоутворюючих процесів в ранньому онтогенезі у зв'язку з подальшим рівнем реалізації репродуктивних та відгодівельних якостей тварин. Встановлено, що показник інтенсивності формування не повною мірою відображає параметри інтенсивності росту, так як не враховує живої маси тварини в кінцевому віці (4-6 міс.).

У зв'язку з цим нами запропоновано використовувати ряд нових підходів. До них відносяться модифіковані параметри напруги і рівномірності росту свиней.

Виходячи із вказаних передумов, нами вивчені закономірності росту свиней різного напрямку продуктивності за початковий період онтогенезу у зв'язку з їх живою масою в кінці періоду відгодівлі (7-8 міс.) в умовах 108-тис. свинокомплексу "Нивотрудівський" Апостолівського району Дніпропетровської області на протязі трьох поколінь відгодівлі на породах ВБ – велика біла, УВБ-1 український тип у великій білій породі, УСБ – українська степова біла, УСР – українська степова ряба, Л – ландрас, Д – дюрорк, ПМ – полтавська м'ясна і АТМ – асканійський м'ясний тип. За показником інтенсивності формування (таблиця 1) можливо прогнозувати живу масу в ранньому віці 0 – 1 – 2 міс. з урахуванням коефіцієнта кореляції 0,679-0,734 (таблиця 2). Менш інформативним в період 0-1-2 міс. (таблиця 3), виявився індекс рівномірності росту (при r від – 0,437 до – 0,572). В